

Datum
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Onderwerp

17 NOV. 2015

11 november 2015

2015001424

Onderzoek PROLoog

Inlichtingen
Toestel
Uw brief
Bijlagen

Thijs Klompmaker
1074
22 oktober 2015

-

Rekenkamercommissie Het Hoogeland
Dhr. R.J.E. Douma
Postbus 10
9950 AA Winsum

Gemeente De Marne

Geachte heer Douma,

Uw commissie heeft onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van Lauwersoog. De bevindingen, conclusies en aanbevelingen zijn vastgelegd in het rapport 'Onderzoek naar Programma Lauwersmeer PROLoog' van 15 oktober 2015. Per brief van 22 oktober 2015 heeft u het rapport aan ons aangeboden voor een bestuurlijke reactie. Hierbij bieden wij u onze reactie aan.

Bestuurlijke reactie

Wij kunnen ons vinden in de analyse die in het rapport wordt gemaakt en de conclusies en aanbevelingen die daaraan worden verbonden. Wij zijn dan ook voornemens om de uitkomsten van het rapport te betrekken bij de verdere ontwikkeling van Lauwersoog en eventuele toekomstige programma's en projecten in de gemeente. Op enkele onderdelen van het rapport willen wij hierna nader ingaan.

Effect van de ontwikkeling

In het rapport wordt als risico beschreven dat het effect van de ontwikkeling van Lauwersoog beperkt blijft (pag. 2, 29 en 42).

Wij zijn van mening dat – wanneer de investeringen als graadmeter worden gezien – de ontwikkeling van Lauwersoog al een substantieel effect heeft. In de tabel in figuur 1 zijn de lopende projecten en de daarmee corresponderende investeringen weergegeven.

Als kleine gemeente met een beperkt eigen budget is De Marne er in geslaagd om in samenwerking met de provincie Groningen voor ruim € 19 mln aan investeringen los te trekken. Bovendien zijn over de besteding van de resterende subsidiemiddelen goede afspraken gemaakt met de provincie, waardoor de investeringen verder kunnen oplopen.

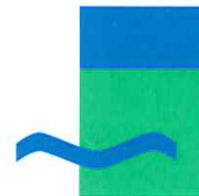
Correspondentie
Postbus 11
9965 ZG Leens
Telefoon (0595) 575500
Fax (0595) 571249

Internet
www.demarne.nl

Bezoekadres
R. Ritzemastraat 2
Leens
Gemeentehuis geopend
Werkdagen 9 - 12 uur

Bank
NL36BNGH0285008501

Bij beantwoording
a.u.b. datum en
kenmerk van deze
brief vermelden

Project	Doelstelling	Status	Investering
Wachtvoorzieningen Robbengatsluis	Visserij / toerisme	Afgerond	€ 500.000
North Sea Fish (Lauwersoog)	Visserij	Afgerond	€ 350.000
Recreatieve Poort Lauwersoog (Lauwersom)	Toerisme	In uitvoering	€ 4.193.906
Herinrichting Haven Lauwersoog	Visserij / toerisme	In uitvoering	€ 4.161.300
Garnalencentrum	Visserij	In uitvoering	€ 2.670.000
Verkeersontsluiting Haven Lauwersoog (N361)	Visserij / toerisme	In uitvoering	€ 2.225.000
Waddenkwartier	Toerisme	In uitvoering	€ 355.000
Promotiecampagne Lauwersmeer	Toerisme	In uitvoering	€ 68.300
Rondje Lauwersmeer	Toerisme	In voorbereiding	€ 3.300.000
Strandweg e.o.	Toerisme	In voorbereiding	€ 1.500.000
Totaal investeringen			€ 19.323.506

Overzicht projecten PROLoog

Tegelijkertijd stellen wij vast dat er ook na realisatie van de voormelde projecten nog voldoende aanleiding is om te blijven investeren in de ontwikkeling van Lauwersoog. Lauwersoog als toeristisch-recreatieve trekpleister is nog niet 'af'.

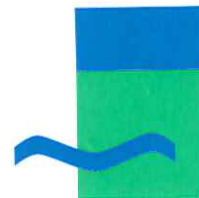
Anders dan in het rapport is vermeld is dat geen risico, maar een gegeven waar de gemeente en de provincie vanaf het begin van de ontwikkeling rekening mee hebben gehouden. De transformatie naar een toeristisch-recreatieve trekpleister is de hoofddoelstelling voor de lange termijn. Het investeringsbudget is ingesteld voor de realisatie van een aantal concretere tussenstappen op de kortere termijn.

Het is onze intentie om het beleid om Lauwersoog te ontwikkelen tot een toeristisch-recreatieve trekpleister te continueren. Wij hopen dan ook dat het huidige investeringsprogramma in de toekomst een vervolg krijgt.

Bottom-up benadering

In het rapport wordt gesteld dat een bottom-up benadering een bepaalde massa aan private initiatieven vereist. Omdat Lauwersoog in dunbevolkt gebied ligt, is een bottom-up benadering van de gebiedsontwikkeling kwetsbaar (pag. 19, 30, 38 en 41).

Wij onderschrijven deze bevinding. De ligging van Lauwersoog aan de rand van Nederland in een relatief dunbevolkte regio leidt er niet alleen toe dat het aantal private initiatieven beperkt is, het heeft ook tot gevolg dat de economische basis voor investeringen smal is. Dit gegeven is voor ons echter geen reden om (uitsluitend) voor een top-down benadering te kiezen. Investeringsruimte zijn weliswaar zeer belangrijk voor de ontwikkeling, maar

het zijn de ondernemers in een gebied die de economie aanzwengelen en voor werkgelegenheid zorgen.

Een beperkt aanbod van private initiatieven moet daarom niet leiden tot een andere aanpak, maar tot een andere visie op de factoren tijd en risico. Onder de geschetste omstandigheden moet de overheid ons inziens meer tijd uittrekken voor een meer stapsgewijze ontwikkeling. Daarnaast zal de overheid bereid moeten zijn om (beheersbare) risico's te nemen om private initiatieven mogelijk te maken. Zonder intensieve samenwerking met marktpartijen zullen veel private investeringen (net) niet van de grond komen.

Om te investeren onder deze sociaal-economische omstandigheden moeten overheden uit hun veilige zone komen. Er kunnen projecten niet haalbaar blijken of niet opleveren wat men ervan had verwacht. Het is ook mogelijk dat de resultaten pas over langere tijd zichtbaar worden. Door die onzekerheden te accepteren en door over een langere periode het einddoel in beeld te houden, is het ons inziens ook onder deze omstandigheden mogelijk om duurzaam te ontwikkelen.

Sturing gemeente(raad)

In het rapport wordt geconcludeerd dat de gemeente(raad) door de beperkte eigen financiële bijdrage beperkte mogelijkheden heeft om te sturen op de inhoud van de ontwikkeling (pag. 36, 39, 41, 42 en 43).

Hoewel deze conclusie op basis van de formele verhoudingen tussen de gemeente en de provincie juist is, zijn wij van mening dat de samenwerking tussen de gemeente en de provincie in de praktijk meer in balans is.

De ontwikkeling van het Lauwersmeer en Lauwersoog is een gezamenlijke ambitie van de gemeente en de provincie. Die ambitie kan alleen in samenwerking en in goed overleg worden gerealiseerd. De provincie beschikt over de middelen, de gemeente over de kennis van het gebied en de privaot- en publiekrechtelijke instrumenten om de ontwikkeling mogelijk te maken.

In de samenwerking wordt de zeggenschap daarom niet alleen bepaald door de financiële verhoudingen. Omdat ook andere factoren een rol spelen, heeft de gemeente – en daarmee de raad –

indirect meer invloed op de ontwikkeling dan in het rapport wordt gesuggereerd.

Nieuwe afspraken provincie

Tijdens het onderzoek door uw commissie hebben de gemeente en de provincie afspraken gemaakt over het vervolg van de ontwikkeling van Lauwersoog. Over de gezamenlijke ambitie voor de komende periode hebben wij de raad op 29 september 2015 geïnformeerd.

Een belangrijk deel van de inspanningen en financiële middelen wordt gericht op de realisatie van een 'werelderfgoedcentrum' op het Waddenkwartier. Aan de ontwikkeling van het centrum werken de gemeente en de provincie nauw samen, zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau. Deze samenwerking is intensiever dan de subsidierelatie die in hoofdstuk 3, paragraaf 3 van het rapport wordt beschreven.

Wij zijn verheugd over de nieuwe gezamenlijke ambities en de intensieve samenwerking met de provincie om deze ambities te realiseren.

Tot slot

Zoals in de inleiding al is vermeld, kunnen wij ons vinden in de analyse die in het rapport wordt gemaakt en de conclusies en aanbevelingen die daaraan worden verbonden.

Hoogachtend,
het college van burgemeester & wethouders
van de gemeente De Marne,

de gemeentesecretaris,

dhr. B.W. Verwey

de burgemeester,

dhr. F.H. Wiersma

